

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๕๘/๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๗๑/๒๐๑/๒๕๕๖ (มีมติครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ด้านพัสดุ)

เรื่อง กำแพงป้องกันตลิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลพังทลายในระหว่างประกันของสัญญา

สรุปข้อเท็จจริง ระหว่างวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ก่อสร้างตามโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งตามสัญญาเลขที่ ๑ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ วงเงิน ๔๓๐,๐๐๐ บาท เกิดการพังทลายลงเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า ให้หักส่วนแห่งความรับผิดออกก่อน ในอัตราร้อยละ ๒๕ คงเหลือความเสียหายจำนวน ๓๒๒,๕๐๐ บาท และให้เจ้าหน้าที่จำนวน ๙ ราย รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัดส่วนที่กำหนด

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำวินิจฉัยคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีมติเห็นชอบให้จ่ายขาดเงินสะสมโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่ง จุดที่ ๑ เป็นเงิน ๔๓๑,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒ นาย ป. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา ได้จัดทำบันทึกข้อความเสนอขออนุมัติจัดจ้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่ง จุดที่ ๑ ความยาว ๔๐ เมตร หนา ๐.๒๐ เมตร สูง ๒.๔๐ เมตร โดยจ่ายขาดเงินสะสมที่ตั้งไว้ รายละเอียดเป็นไปตามแบบแปลนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ออกแบบโดยนาย พ. ตำแหน่งผู้ช่วยนายช่างโยธา และมีนาย ป. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา เป็นผู้ตรวจแบบแปลนและเป็นผู้ประมาณการราคาโครงการก่อสร้างดังกล่าว

วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษได้รายงานผลการยื่นซองเสนอราคา ว่า ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ประกาศจัดจ้างโดยวิธีพิเศษเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๒ ปรากฏว่ามีผู้ยื่นซองเสนอราคาจำนวน ๒ ราย คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. เสนอราคาเป็นเงิน ๔๖๗,๐๖๒.๒๕ บาท และห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. เสนอราคาเป็นเงิน ๔๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษได้ตรวจสอบและพิจารณาใบเสนอราคาดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ผู้เสนอราคาต่ำสุด เป็นผู้มีความสมควรครบถ้วน แต่เนื่องจากคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษไม่สามารถพิจารณาหนังสือรับรองผลงานก่อสร้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ได้ว่า เป็นผลงานประเภทเดียวกันกับงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะจ้างหรือไม่ จึงได้เสนอให้นาย ป. ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา ซึ่งต่อมาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นาย ร. มีความเห็นว่า “ข้าพเจ้าได้พิจารณากับนายช่างโยธาแล้ว ปรากฏว่าผลงานตามที่ยื่นเสนอราคาได้ยื่นประกอบเป็นผลงานมีลักษณะใกล้เคียงกัน สามารถนำมาเป็นผลงานประกอบการจ้างได้

ดังนั้น ให้แจ้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. มาทำสัญญาในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒” ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนาย ร. ได้จัดทำสัญญาจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑. ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ วงเงิน ๔๓๐,๐๐๐ บาท โดยกำหนดให้ผู้รับจ้างเริ่มปฏิบัติงานในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และจะต้องทำงาน ให้แล้วเสร็จในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ เป็นระยะเวลา ๖๐ วัน กำหนดชำระเงินงวดเดียวเมื่อผู้รับจ้าง ได้ปฏิบัติงานดังกล่าวแล้วเสร็จ

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ได้ส่งมอบงานจ้างโดยแจ้งว่าทำงานก่อสร้าง แล้วเสร็จแล้ว จึงขอให้ตรวจรับงานจ้างดังกล่าวและอนุมัติเบิกเงินค่าจ้างจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท ให้ผู้รับจ้าง ซึ่งในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นาย อ. ผู้ควบคุมงานก่อสร้างได้มีหนังสือรายงานประธานกรรมการตรวจการจ้าง ว่า งานดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยถูกต้องตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดทุกประการให้พิจารณาดำเนินการตรวจรับ ต่อไป และในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ คณะกรรมการตรวจการจ้างได้มีหนังสือรายงาน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ว่า ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานจ้างถูกต้องครบถ้วนตามแบบแปลน และรายการละเอียดทุกประการแล้ว จึงสมควรจ่ายเงินให้ผู้รับจ้างต่อไป

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นาย ร. ได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าจ้างก่อสร้างโครงการดังกล่าว เป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้รับจ้าง

ภายหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียง ประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าว ได้เกิดการพังทลายลง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท โดยต่อมาประชาชนได้ร้องเรียนต่อทางราชการ เพื่อดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดเชื่อได้ว่า การพังทลายของกำแพงป้องกันตลิ่งเกิดจากการออกแบบที่ไม่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่มี ความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี ทำให้กำแพงป้องกัน ตลิ่งพังทลายลงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ประกอบกับผู้ควบคุมงานมิได้ใช้ความระมัดระวังควบคุมงานก่อสร้าง ดังกล่าวด้วยความละเอียดรอบคอบ เป็นเหตุให้มีการตรวจรับงานจ้างและองค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายค่างานก่อสร้าง ตามสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างครบถ้วนแล้ว แต่มีการใช้ประโยชน์จากกำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวไม่คุ้มกับเงินงบประมาณ ที่ได้จ่ายไป พฤติการณ์ถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการเขียนแบบ ออกแบบ ให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท แยกพิจารณาได้ ดังนี้

๑.๑ นาย ช. พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยนายช่างโยธา ในฐานะผู้เขียนแบบ ออกแบบ มีหน้าที่เขียนแบบแปลนโครงการก่อสร้างโดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี โดยทำการสำรวจสภาพพื้นที่การก่อสร้างก่อนที่จะออกแบบแปลนก่อสร้างเพื่อให้การออกแบบแปลนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของสิ่งปลูกสร้างและคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้สอย และคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรงของสิ่งปลูกสร้าง แต่จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวได้เกิดการพังทลายลงภายหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้าง กำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียงประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย ประกอบกับตามรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ความรับผิดทางละเมิดได้มีความเห็นว่า “จากแบบแปลนการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้ออกแบบให้มีความมั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาช่างที่ดี เนื่องจากแบบแปลนดังกล่าวไม่มีการเสริมเสาเข็มและเสาค้ำยันและไม่นำรูปแบบต่างๆ ของเขื่อนป้องกันตลิ่งที่สามารถเขียนแบบออกแบบได้หลายรูปแบบมาพิจารณาให้เหมาะสมสอดคล้องกับคุณสมบัติของชั้นดินริมตลิ่ง ความสูงของตลิ่ง ความรุนแรงของกระแสน้ำ สภาพของระดับน้ำและข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนแบบออกแบบ” กรณีย่อมพึงได้ว่า การพังทลายของกำแพงป้องกันตลิ่งเกิดจากการออกแบบที่ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้มีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี ทำให้กำแพงป้องกันตลิ่งพังทลายลงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท พุทธิการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ข. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๐๗,๕๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๒ นาย ป. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา ในฐานะผู้ตรวจแบบแปลนงานก่อสร้าง มีหน้าที่ตรวจแบบแปลนงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และให้มีความมั่นคงแข็งแรงถูกต้องเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อนาย.ข ได้เสนอแบบแปลนงานก่อสร้างของโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งให้นาย ป. พิจารณาตรวจแบบแปลนงานก่อสร้าง ซึ่งจากถ้อยคำของนาย ป. ได้ให้ถ้อยคำว่า “มีวิธีการขั้นตอนในการออกแบบโดยดูรายละเอียดการออกแบบ ดูทั่วไป การผูกเหล็ก และระยะห่างการวางเหล็ก ขนาดของเหล็กต่างๆ ให้เหมาะสมกับงานและไม่แน่ใจว่าได้สำรวจพื้นที่ของโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งที่พังทลายก่อนที่จะตรวจแบบหรือไม่” จึงเห็นได้ว่านาย ป. มิได้ใช้ความระมัดระวัง และความรอบคอบในการตรวจแบบแปลนงานก่อสร้างอย่างเพียงพอ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวได้เกิดการพังทลายลงภายหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียงประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย ประกอบกับตามรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิด ฉบับลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๖ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ได้มีความเห็นว่า “จากแบบแปลนการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้ออกแบบให้มีความมั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาช่างที่ดี เนื่องจากแบบแปลนดังกล่าวไม่มีการเสริมเสาเข็มและเสาค้ำยันและไม่นำรูปแบบต่างๆ ของเขื่อนป้องกันตลิ่งที่สามารถเขียนแบบออกแบบได้หลายรูปแบบมาพิจารณาให้เหมาะสมสอดคล้องกับคุณสมบัติของชั้นดินริมตลิ่ง ความสูงของตลิ่ง ความรุนแรงของกระแสน้ำ สภาพของระดับน้ำและข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนแบบออกแบบ” กรณีย่อมพึงได้ว่า การพังทลายของกำแพงป้องกันตลิ่งเกิดจากการออกแบบที่ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้มีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี ทำให้กำแพงป้องกันตลิ่งพังทลายลงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท พุทธิการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ป. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๖๔,๕๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๓ นางสาว ก. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง รักษาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะผู้ให้ความเห็นชอบแบบแปลนงานก่อสร้าง มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา กลั่นกรองให้ความเห็นตามลำดับสายงาน จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนาย ป. ได้ลงนามในแบบแปลนในฐานะผู้ตรวจแบบแปลนงานก่อสร้างแล้ว นาย ป. ได้เสนอแบบแปลนงานก่อสร้างดังกล่าวมายังนางสาว ก. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นตามลำดับชั้น แม้ว่านางสาว ก. ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง รักษาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแบบออกแบบไม่ทัดเทียมเท่ากับนาย ข. ตำแหน่งผู้ช่วยนายช่างโยธา และนาย ป. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่โดยตรงก็ตาม แต่เมื่อนางสาว ก. ได้รับมอบหมายให้รักษาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด กลั่นกรองให้ความเห็นตามลำดับสายงาน ไม่ปรากฏว่า นางสาว ก. ได้ทักท้วงหรือสั่งให้มีการตรวจสอบหรือดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแต่ประการใด กรณีจึงเป็นการไม่รักษาดำเนินการของทางราชการมิได้ใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการตรวจแบบแปลนงานก่อสร้างก่อนลงนามให้ความเห็นชอบอย่างเพียงพอ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวได้เกิดการพังทลายลงหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียงประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย ประกอบกับตามรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้มีความเห็นว่า “จากแบบแปลนการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้ออกแบบให้มีความมั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาช่างที่ดีเนื่องจากแบบแปลนดังกล่าวไม่มีการเสริมเสาเข็มและเสาเข็มค้ำยันและไม่นำรูปแบบต่างๆ ของเขื่อนป้องกันตลิ่งที่สามารถเขียนแบบออกแบบได้หลายรูปแบบมาพิจารณาให้เหมาะสมสอดคล้องกับคุณสมบัติของชั้นดินริมตลิ่ง ความสูงของตลิ่ง ความรุนแรงของกระแสน้ำ สภาพของระดับน้ำและข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนแบบออกแบบ” กรณีย่อมพึงได้ว่า การพังทลายของกำแพงป้องกันตลิ่งเกิดจากการออกแบบที่ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่มีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี ทำให้กำแพงป้องกันตลิ่งพังทลายลงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายจึงให้นางสาว ก. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๑๐ ของความเสียหายจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๒๑,๕๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๔ นาย ร. ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะผู้อนุมัติแบบแปลนงานก่อสร้าง มีหน้าที่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดและอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนางสาว ก. ได้ลงนามในแบบแปลนในฐานะผู้ให้ความเห็นชอบแบบแปลนงานก่อสร้างแล้วนางสาว ก. ได้เสนอแบบแปลนงานก่อสร้างดังกล่าวมายังนาย ร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นตามลำดับชั้น แม้ว่านาย ร. ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแบบออกแบบไม่ทัดเทียมเท่ากับนาย ข. ตำแหน่งผู้ช่วยนายช่างโยธา และนาย ป. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนโยธา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่โดยตรงก็ตาม แต่เมื่อนาย ร. ได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามระเบียบ

และหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ไม่ปรากฏว่า นาย ร. ได้หักท้วงหรือสั่งให้มีการตรวจสอบหรือดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแต่ประการใด กรณีจึงเป็นการไม่รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ มิได้ใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการตรวจแบบแปลนงานก่อสร้างก่อนลงนามอนุมัติแบบแปลนอย่างเพียงพอ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวได้เกิดการพังทลายลงภายหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียงประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย ประกอบกับตามรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้มีความเห็นว่า “จากแบบแปลนการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่ได้ออกแบบให้มีความมั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาช่างที่ดี เนื่องจากแบบแปลนดังกล่าวไม่มีการเสริมเสาเข็มและเสาค้ำยันและไม่นำรูปแบบต่างๆ ของเขื่อนป้องกันตลิ่งที่สามารถเขียนแบบออกแบบได้หลายรูปแบบมาพิจารณาให้เหมาะสมสอดคล้องกับคุณสมบัติของชั้นดินริมตลิ่ง ความสูงของตลิ่ง ความรุนแรงของกระแสน้ำ สภาพของระดับน้ำและข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนแบบออกแบบ” กรณีย่อมพึงได้ว่าการพังทลายของกำแพงป้องกันตลิ่งเกิดจากการออกแบบที่ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และไม่มีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดีทำให้กำแพงป้องกันตลิ่งพังทลายลงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท พุดติการณถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ร. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๑๐ ของความเสียหายจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๒๑,๕๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการก่อสร้าง ให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท แยกพิจารณาได้ ดังนี้

๒.๑ นาย อ. ตำแหน่งนายช่างโยธา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมงานตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ มีหน้าที่ควบคุมงานจ้าง ซึ่งข้อ ๔๔ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ตรวจและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้นๆ ทุกวัน ให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดไว้ในสัญญาทุกประการ โดยสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชาช่างเพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา ถ้าผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามก็สั่งให้หยุดงานนั้นเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดแล้วแต่กรณีไว้ก่อน จนกว่าผู้รับจ้างจะยอมปฏิบัติตามคำสั่ง และให้รายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างทันที

(๒) ในกรณีที่ปรากฏว่าแบบรูปรายการละเอียดหรือข้อกำหนดในสัญญามีข้อความขัดกันหรือเป็นที่คาบคองได้ว่าถึงแม้ว่างานนั้นจะได้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา แต่เมื่อสำเร็จแล้วจะไม่มั่นคงแข็งแรงหรือไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี หรือไม่ปลอดภัย ให้สั่งพักงานนั้นไว้ก่อนแล้วรายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างโดยเร็ว

(๓) จัดบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน พร้อมทั้งผลการปฏิบัติงานอย่างน้อย ๒ ฉบับ เพื่อรายงานให้คณะกรรมการตรวจการจ้างทราบทุกสัปดาห์ และเก็บรักษาไว้เพื่อมอบให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุเมื่อเสร็จงานแต่ละงวด โดยถือว่าเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ เพื่อประกอบการตรวจสอบของผู้มีหน้าที่ ทั้งนี้ การบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างให้ระบุรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานและวัสดุที่ใช้ด้วย

(๔) ในวันกำหนดลงมือทำการของผู้รับจ้างตามสัญญา และในวันถึงกำหนดส่งมอบงานแต่ละงวดให้รายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างว่าเป็นไปตามสัญญาหรือไม่ ให้คณะกรรมการตรวจการจ้างทราบภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันถึงกำหนดนั้นๆ

ดังนั้น ในการควบคุมงานผู้ควบคุมงานจ้างจึงต้องใช้ความระมัดระวังในการควบคุมงานจ้างก่อสร้างให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ซึ่งจากถ้อยคำของนาย อ. ได้ให้ถ้อยคำว่า “ในการควบคุมงานได้เข้าไปคุมงานทุกวัน แต่ไม่ได้อยู่ทั้งวัน ซึ่งในวันหยุดจะให้นาย ช. คุมแทน ไม่เคยดูระเบียบพัสดุฯ ในอำนาจหน้าที่ของช่างควบคุมงาน ไม่ศึกษารายละเอียดว่าโครงการนี้มีการกำหนดแรงอัดคอนกรีตหรือไม่อย่างไร ได้ดูแบบแปลนแต่ไม่ละเอียด เพราะนาย ช. เป็นคนเขียนแบบและรู้รายละเอียดมากอยู่แล้ว เลยมอบหมายให้นาย ช. คุมงานแทน เนื่องจากต้องรับผิดชอบงานเอกสารที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ทราบว่าการแก้ไขแบบแปลนเป็นดุลยพินิจของช่างผู้ควบคุมงานหรือคณะกรรมการตรวจการจ้าง และไม่ได้อ่านรายละเอียดในแบบแปลน” จึงเห็นได้ว่านาย อ. มิได้ใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการทำหน้าที่ผู้ควบคุมงานก่อสร้างตามที่ได้รับแต่งตั้งอย่างเพียงพอ ซึ่งหากนาย อ. ได้ใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการควบคุมงานก่อสร้างดังกล่าวอย่างเพียงพอแล้ว ก็จะสามารถได้ว่าแบบแปลนที่ใช้ในการก่อสร้างดังกล่าวมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และมีความมั่นคงแข็งแรงเป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดีแล้วหรือไม่ อีกทั้ง หากนาย อ. ได้ศึกษาหน้าที่ของผู้ควบคุมงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็จะสามารถได้ว่า ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่อย่างไร เมื่อไม่ปรากฏว่า นาย อ. ได้กระทำหน้าที่ในฐานะผู้ควบคุมงานดังกล่าว กรณีจึงเป็นการไม่รักษามลประโยชน์ของทางราชการ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กำแพงป้องกันตลิ่งดังกล่าวได้เกิดการพังทลายลงภายหลังจากการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งได้เพียงประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย พุทธิการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายจึงให้นาย อ. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๔๓๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๐๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

๒.๒ คณะกรรมการตรวจการจ้างตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ ประกอบด้วย นางสาว ท. ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา นาง ว. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล นาย ด. นาย ม. และนาย ห. ผู้แทนชุมชน มีหน้าที่ตรวจการจ้าง ซึ่งข้อ ๔๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้คณะกรรมการตรวจการจ้างมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ควบคุมงานรายงาน โดยตรวจสอบกับแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกสัปดาห์รวมทั้งรับทราบหรือพิจารณาการสั่งหยุดงาน หรือพักงานของผู้ควบคุมงาน แล้วรายงานประธานกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาสั่งการ

(๒) ในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีกรณีที่เห็นว่าตามหลักวิชาการต่างๆ ไม่น่าจะเป็นไปได้ ให้ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้นๆ โดยให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชาการช่างเพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

(๓) ตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

(๔) เมื่อตรวจเห็นว่าเป็นการถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาแล้ว ให้ถือว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งงานจ้างนั้น และให้ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงานทั้งหมดหรือเฉพาะงวด โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย ๒ ฉบับ มอบให้แก่ผู้รับจ้าง ๑ ฉบับ และเจ้าหน้าที่พัสดุ ๑ ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล และรายงานให้ประธานกรรมการบริหารทราบ ในกรณีที่เห็นว่าผลงานที่ส่งมอบทั้งหมดหรืองวดใดก็ตามไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา ให้รายงานประธานกรรมการบริหารผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเพื่อทราบ หรือสั่งการแล้วแต่กรณี

(๕) ในกรณีที่กรรมการตรวจการจ้างบางคนไม่ยอมรับงานโดยทำความเห็นแย้งไว้ ให้เสนอประธานกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าประธานกรรมการบริหารสั่งการให้ตรวจรับงานจ้างนั้นไว้ จึงจะดำเนินการตาม (๔)

จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ผู้รับจ้าง ได้ส่งมอบงานจ้างและนาย อ. ผู้ควบคุมงาน ได้มีหนังสือรายงานการตรวจสอบผลงานที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบ โดยมีความเห็น ว่า “งานดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดทุกประการให้คณะกรรมการตรวจการจ้างพิจารณาดำเนินการตรวจรับงานจ้าง” ประกอบกับระหว่างการก่อสร้างไม่ปรากฏว่าผู้ควบคุมงานได้มีการรายงานเหตุการณ์แวดล้อมหรือข้อสงสัยใดๆ อันจะทำให้ทราบว่า การก่อสร้างดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดี พฤติการณ์ยังถือไม่ได้ว่าคณะกรรมการตรวจการจ้างกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลใช้สิทธิเรียกร้องให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ผู้รับจ้าง เข้าดำเนินการซ่อมแซมในความชำรุดบกพร่องของงานจ้างก่อสร้างดังกล่าวตามสัญญาเพื่อให้การใช้การได้ดังเดิมแล้ว ให้ยุติเรื่องความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้ หรือหากได้ดำเนินการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. ผู้รับจ้าง เมื่อได้รับชำระเงินจากผู้รับจ้างไว้เป็นเงินจำนวนเท่าใดแล้ว เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ข. นาย ป. นางสาว ก. นาย ร. และนาย อ. ได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหายให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย ข. นาย ป. นางสาว ก. นาย ร. และนาย อ. ตามสัดส่วนแห่งความรับผิดชอบและที่ได้รับชำระไว้ของแต่ละคนต่อไป

ผู้ย่อ	นางสาวธัญชนก ศรีแดง	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑.นายณันทิสร วิชิตชลชัย	หัวหน้าฝ่าย
	๒.นางรวิภา ดั่งแดงโชติ	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ.๒

